

Številka: 0120-397/2021-3

Datum: 26. 8. 2021

Zadeva: Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko o omejevanju epidemije covida-19

Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko (KME RS) z zaskrbljenostjo spremlja ponovno širjenje epidemije covida-19 med slovensko družbo. Epidemija je ne ogroža le zdravstveno, ampak načenja njeno gospodarsko moč, hromi vse njene dejavnosti in posega v življenje vsakogar med nami. V njenem omejevanju imata zato tako družba kot vsak posameznik svoje obveznosti in odgovornosti.

Bolezen covida-19 že več kot leto dni omejuje naša življenja. Ves čas njenega trajanja se slovenska javnost nanje odziva ali z odobravanjem preventivnih omejitvenih ukrepov ali pa jih iz različnih razlogov zavrača. V razmerah, ko se po medijih in omrežjih vsak dan pojavljajo najrazličnejše nasprotujoče se informacije o virusu covida-19, o cepivih in ukrepih, se je državljanom težko odločati kaj je resnica in kaj naj vsakdo stori, da bo prav. KME RS spoštuje pravico vsakega posameznika do lastnega mnenja o cepljenju in o vzrokih ter naravi nalezljivih bolezni, ne more pa se strinjati z izkustveno in strokovno neutemeljenimi stališči in škodljivimi posledicami njihovega razširjanja. Edini namen preventivnih ukrepov in cepljenja je zaščita zdravja posameznikov in družbe pred okužbo.

Vse epidemije nevarnih nalezljivih bolezni spreminjajo družbene razmere, spremljata jih visoka obolevnost in smrtnost. V vsaki epidemiji je zato strokovno utemeljeno ukrepanje, ki zmanjšuje nevarnost zbolevanja in rešuje življenja, najvišja prioriteta. Omejevalni ukrepi, ki bi bili v normalnih razmerah nedopustni, so v času epidemije neizogibni. Epidemije covida-19 brez njih, cepljenja in pravila PCT ni mogoče umiriti. Nove variante virusa se rojevajo v necepljenih ali nezadostno cepljenih okoljih. Tudi za ustavitev pandemije na svetovni ravni bo poleg omejitev potrebna globalna precepljenost. Odnos zdravstva in zdravstvene politike do nalezljivih bolezni pa ne bo po Covidu-19 nikoli več tak, kakršen je bil.

V zvezi s cepljenjem želi KME RS izpostaviti, da sta v vsaki družbi stopnja otroške smrtnosti in zadostna precepljenost proti nalezljivim boleznim, odraz njene civilizacijske in zdravstvene kulture. Vendar so cepljenja zaradi predsodkov in možnih stranskih učinkov tudi v preteklosti povsod spremljali pomisleki in nasprotovanja, a so koristi vedno močno prevladale možna tveganja. Z njimi smo preprečili nekdanjo smrtnost otrok, odpravili otroška pokopališča in močno podaljšali pričakovano življenjsko dobo. Tudi cepljenje proti covidu-19 potrjuje svojo učinkovitost. V primerjavi s svetom imamo v Sloveniji redko priložnost, da se lahko vsakdo kadarkoli brezplačno cepi z izbranim cepivom. Višjo precepljenost omejujejo izključno različni

pomisleki. V vseh okoljih pa nezadostna precepljenost vzdržuje epidemijo, ogroža zdravje ljudi, omejuje svobodo družbe in vsakega posameznika. Bolnišnično zdravljenje necepljenih oseb, ki so zbolele za covidom-19, omejuje drugim bolnikom dostopnost in pravico do zdravljenja v bolnišnicah, povzroča nepotrebne stroške, podaljšuje čakalne dobe in povečuje nepravične zdravstvene razlike. Po mnenju KME RS necepljenost ne sme omejevati splošnih pravic, demokracije in družbene svobode.

Ukrepe za zajezitev epidemije, je treba obravnavati s pomočjo nepristranskega tehtanja vseh človekovih in temeljnih pravic, v katere ukrepi posegajo in katerih varovanju so namenjeni. KME RS meni, da je v času naraščajoče epidemijske obolevnosti in smrtnosti slabljenje učinkovitosti preventivnih in javno-zdravstvenih ukrepov s pretirano kritičnimi, nekonstruktivnimi in politično motiviranimi razlagami predpisov, etično nesprejemljivo.

KME RS pa želi še opozoriti, da občasna neusklajenost preventivnih omejevalnih ukrepov in neustrezen način obveščanja javnosti o njihovih vsebinah, znižuje zaupanje v stroko, v njene predstavnike in v nujnost ukrepanja. Tudi način poročanja o epidemiji covid-19 v medijih naj bo nepristranski in naj ne spodbuja nespoštovanja ukrepov in nasprotovanja cepljenju. Anonimni komentarji člankov o covidu-19 po omrežju pa sami po sebi opredeljujejo svoj nivo in svojo objektivnost. KME RS obžaluje tudi javne nastope nekaterih zdravnikov, ki v nasprotju s strokovnimi in etičnimi načeli svojega poklica ne nasprotujejo le cepljenju, ampak omalovažujejo tudi stroko, ki naj bi ji pripadali.

Epidemija naj slovensko družbo poveže in ne razdvaja. KME RS vabi vse državljanke in državljane, da se povežemo v ukrepih za omejevanje epidemije. Obstoječi dvomi in pomisleki naj se ne sprevračajo v medsebojne grožnje in nerazsodna sovraštva. Politično izrabljanje epidemijskih okoliščin covid-19 znižuje zaupanje v politiko in politike, pogloblja družbeno razdvojenost in negativno vpliva na kulturo naše družbe. KME RS poziva vse slovenske politične stranke, da se z enotno podporo preventivnim ukrepom in cepljenju vključijo v prizadevanja za učinkovito omejitev epidemije. V tem jih bo podpiral velik del slovenske javnosti.

dr. Božidar Voljč, dr. med.
predsednik KME RS